

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege pentru modificarea și completarea art. 34 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003

Oferirea unui cadou medicului reprezintă o constantă în comportamentul pacientului român, prins la mijloc în lupta dintre dreptul la recunoștință și implicațiile penale ale unui astfel de gest. De-a lungul anilor, această practică a primit varii interpretări din partea diferitelor segmente de populație, iar cadrul legislativ, deși a suferit câteva modificări, nu oferă un răspuns pe deplin clar.

În acest context, sunt relevante dispozițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, dar și două decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțate de completul pentru dezlegarea unor probleme de drept penal și obligatorii de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României.

Pe de o parte, conform actualului art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, pacientul poate oferi angajaților sau unității unde a fost îngrijit plăți suplimentare sau donații, cu respectarea legii. Pe de altă parte, prin Decizia nr. 26/2014 s-a statuat că medicul angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate are calitatea de funcționar public, încadrându-se în categoria celor care exercită o *“funcție publică de orice natură”* la care face referire art. 175 alin. (1) lit. b) teza a doua din Codul penal.

Decizia nr. 19/2015 menține aceeași calificare a medicului ca funcționar public în sensul legii penale, stabilind că fapta medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți nu constituie o exercitare a unui drept recunoscut de lege, conform art. 21 alin. (1) teza întâi din Codul penal, urmând a fi angajată răspunderea penală a acestuia.

Punând față în față aspectele reglementate de legiuitorul român și cele stabilite de Înalta Curte de Casație și Justiție, observăm că suntem în prezența a două optici diferite, iar aducerea lor la un numitor comun s-ar putea transpune în următorul raționament: pacienții au voie să le ofere plăți suplimentare sau donații medicilor, dar medicii nu au voie să le primească. După cum este lesne de înțeles, acest raționament se dovedește a fi unul departe de normalitate și de o utilitate practică.

Chiar dacă instanța supremă nu a făcut referire și la medicii din sistemul privat, considerăm că sunt greu de imaginat situațiile în care pacientul ce achită anumite taxe pentru serviciile medicale de care beneficiază va dori să facă o plată suplimentară către medic, astfel încât menținerea în forma actuală a art. 34 alin. (2) din Legea nr. 46/2003 nu se justifică nici măcar în acest caz.

Referitor la dreptul la recunoștință, apreciem că acesta nu poate fi considerat un argument valid în favoarea menținerii practicii *“plicului pentru medic”*. La momentul actual, acest drept nu se transpune în plan financiar și la alte categorii profesionale, precum polițiștii, pompierii sau profesorii, unde putem vorbi, de asemenea, despre crearea unei legături interpersonale ca urmare a unor acțiuni cu rezultate deosebite. În plus, practica judiciară a ultimilor ani a demonstrat că dreptul la recunoștință ascunde, de cele mai multe ori, o condiționare a actului medical. Deși nu pot fi culpabilizați toți doctorii, statul român a profitat de perpetuarea acestei cutume, lăsând în grija pacienților o parte din responsabilitatea ce îi corespunde: optima și eficienta susținere financiară a sistemului românesc de sănătate.

Dincolo de aspectele menționate, nu ne dorim completa anulare a dreptului la recunoștință al pacientului. El poate fi veridic în anumite situații, motiv pentru care susținem ca acesta să se manifeste doar prin donațiile transmise către unitatea medicală în care pacientul a fost îngrijit, nu și către medici sau alți angajați ai centrelor sanitare. Deși, în efectuarea unui act medical, aportul adus de doctor este cel mai important, rezultatul final este reprezentat de un cumul de acțiuni, implicând întregul sistem medical, sistem ce poate obține un plus de calitate prin utilizarea adecvată a donațiilor primite. Întrucât noțiunea de *“plăți suplimentare”* din art. 34 alin. (2) este neclară, fiind ambiguă transpunerea ei în practică, propunem menținerea doar a posibilității de a face donații către unitatea medicală.

În numele inițiatorilor:

Matei-Adrian Dobrovie – Deputat USR

